

Mot lysere tider?

Julen er kommet med solhverv for hjertene bange, sang man i gamle dager, da Norge var et kristent land. Hva som synges idag, eller om det synges i det hele tatt, når yngre slektledd rocker rundt plast-trærne i de tusen hjem, etter mer moderne rytmer, vites ikke. Kanskje er fremskrittet kommet så langt at hver og en har sin egen lille mini-kassettpiller hengende rundt halsen. Mens øretelefonene stenger resten av verden ute, kan man så hengi seg til sitt eget individuelle utvalg av variasjoner over temaet «Bæ, bæ, I love you, baby, bæ, bæ».

Men det er rart med det. Gamle tradisjoner er seiglyvede, og skulle en mer høytidelig stemning trenge seg på, f.eks. utpå julekvelden, og følelsene ta så rent overhånd, at man til og med skulle ønske å uttrykke dem på morsmålet, ligger det nær å gripe til en liten modernisering av «Bjelleklang . . .».

«Pengeklang, pengeklang . . .» ville være en passende markering av moderne, demokratisk julestemning.

I slike høytidelige stunder er det nesten ikke til å unngå, at ikke vemodige minner fra en mindre demokratisk julestemning.

I slike høytidelige stunder er det nesten ikke til å unngå, at ikke vemodige minner fra en mindre demokratisk fortid, skulle dukke opp hos oss gamle syndere. Vi minnes en tid som nå er blitt historie. Da gamle mennesker trygt kunne ferdes overalt, selv i hovedstaden, uten å frykte for overfall fra yngre landsmenn. Var man ikke ute i illegalt ærend, var heller ikke de fremmede tyskere til skrekk for noen. Kanskje heller tvertimot, de stod nemlig under, noe så forferdelig udemokratisk og moralsk forkastelig, som disiplin. Et stygt ord som siden har vært tabu her i landet.

Heller ikke behøvde man å frykte for å bli ranet eller voldtatt i sitt hjem, eller miste livet fordi unge mennesker ikke var i stand til å artikulere sine rop om hjelp på bedre måte enn ved hjelp av avsagede hagler. Det er forresten ikke bare de unge som er å beklage for manglende kommunikasjonssevne. Både i Norge, og det superdemokratiske forbildet, Storbritannia, er det foretatt undersøkelser som viser at mange lærere heller ikke behersker sine morsmål, eller øvrige fag de måtte under vise i, for den saks skyld. Og man skal ikke forlange mer av disippelen enn av mesteren, som skrevet står.

En viss prosent kan heller ikke plassere sine hjemland på kartet. Det behøver ikke å være noen feil, siden slike ord som «fedreland» og «folkefelleskap» er stygge og nazistiske, og man må regnes som landssvikere om man tar slikt i sin munn. Istedet har man fått begrepet farge-rikt fellesskap.

At man betakker seg for svensker og tyskere, skyldes således ikke gammelt nag, som vi hittil har trodd, men rett og slett at de ikke er fargerike nok.

Nå meldes det fra Kina at de ikke har klart å stanse befolkningseksplosjonen der, så det skal være ca 70 millioner kinesere for mange. Gult er jo en pen farge, så hvis vi trykker oss riktig godt sammen, ville vi kanskje kunne ta imot ti millioner av dem.

I så fall kan i hvert fall AKP(ml) se frem mot lysere tider, og Cafe Blitz få sin etterlengtede kultur-revolusjon. Om det øvrige, innfødte Norge, ikke akkurat skulle gå lysere tider i møte, blir de til gjengjeld neppe fargeløse.

God Jul, alle sammen!

Hvorfor ble Gud menneske?

Lukas kapittel 2, vers 1-14.

Hvorfor ble Gud menneske? Slik spør en berømt middelalder-teolog i tittelen på sitt hovedverk.

På dette spørsmål kan svares mangt. Her bare noen få sentrale punkter.

I. Gud ble for det første menneske fordi han elsket verden og menneskeslekten. Gud er kjærlighet, og denne kjærlighet er lysets kilde og livets rot - opphavet til alt som er rent, godt og vakkert.

II. Gud ble menneske for endegyldig å fullbyrde frelsesåpenbaringen. Lyset brøt nå frem i all sin fylde, klarhet og kraft. Det er dette åpenbaringslys som stråler frem gjennom julebudskapet.

I Jakob kirke i Oslo var der et alterbilde, malt av Eilif Pettersen. Det fremstiller Jesusbarnet i Beilehemsstallen. Kunstneren har skapt en eiendommelig lysvirkning i dette bilde. Man ser ingen lampe. Men et skjønt lys fra Jesusbarnet kaster sitt skinn ut over det mørke stallrom og

hyrdene som står omkring i beundring . . .

Ved å fullbyrde frelsesåpenbaringen har Gud gitt menneskeslekten en ny basis å bygge sitt liv på. Jesus Kristus, verdens lys, kom i «tidens fylde». Han kom i en tid som ga gode vilkår for hans rike et rike som er verdensomspennende, og skulle være det: «Gå ut i all verden . . .». Kristi komme betyr et avgjørende vendepunkt i menneskeslekten liv. All senere historie er i større eller mindre grad bestemt av den veldige Åndsmakt som ble bragt inn i menneskeslekten ved Jesu Kristi komme.

III. Gud ble menneske for å frelse verden og frelse den enkelte . . . Han kom for å frelse det som var fortaapt - ikke for å dømme verden - men for å frelse den, og gi sitt liv til løsepenge for mange . . .

IV. Gud ble menneske for å bringe sann glede inn i verden. Jesus Kristus er gledens kilde. Han kan ved sin åndskraft ta bort alle de syndens ytringsfor-

mer som ødelegger gleden. Det er gleden som avgjort er den dominerende faktor i julehøytiden. Det er lett for å bli ytre stemning og foranstaltninger som skygger for selve julens sannhetsinnhold og evighetsverd. Men det evige og hellige er der, fast forankret i budskapet, midt i tidenes skiftende strøm.

V. Hvorfor ble Gud menneske? Det var for å bringe fred til hvert hjerte som er åpent for tilbudet og kallet fra Gud ved Jesus Kristus. Det var for å bringe fred inn i en urolig verden og en mangesteds kjempende og lidende menneskehet. Det er en fred som har en grenseløs virkning og betydning i alt og alle som ved tro er underlagt strømmer av nåde fra Gud . . .

Julens vidunderlige budskap må nødvendigvis utløse dyp takknemlighet i hvert hjerte som er åpent for kjærligheten, frelsen, gleden og freden i troens samfunn med den Herre Kristus, Guds gave til oss.

A. G.

Professor Ragnar Skancke

Av Helge N. Wiig

I Folk og Land nr. 7 1988 er et lite inserat undertegnet Kath. Dette omhandler den lunkne holdningen Den norske kirken hadde til en søknad om benådning for den dødsdømte kirkeministeren Ragnar Skancke. I tilknytning til dette kan følgende være av interesse:

Legen Einar Lundby, kanskje best kjent som sjeløser og aktiv kristen forkynner, hadde ofte sin gang i fengsler i 1945 og de nærmeste årene etter da «rettsoppgjøret» raste som værst. Dr. Lundby viste stor og forståelsesfull interesse for frontkjemperne som satt sperret inne. Han var for mange av oss en god brevkurer, slik at kontakten med familiene ble mere aktiv enn med det mndl. 1/4 arks sensurerte tillatte. Dr. Lundby hadde også

fengslets tillit i det han hadde eget nøkkelknippe der han låste seg inn til de han skulle hjelpe.

Jeg hadde ofte besøk av dr. Lundby, og vi diskuterte ofte dødsstraffen som i den tiden ble flittig brukt. Dr. Lundby var en avgjort motstander av denne. Jeg visste at dr. Lundby hadde god kontakt med biskop Berggrav, og dr. Lundby var enig i mitt forslag om at det burde gjøres et framstøt overfor landets bisper om en benådning for professor Skancke. Dr. Lundby lovet omgående å ta saken opp med Berggrav. Går først Berggrav inn for en ting er han meget aktiv, var siste forsikringen jeg fikk før Lundby forlot celle 924 i Oslo Kretsfengsel, avd. B, der jeg håpet vi hadde lagt et godt grunnlag for et positivt framstøt.

Ved nytt besøk av dr. Lundby var jeg meget spent på hans besøk hos Berggrav. Beklageligvis så fikk ikke Berggrav med seg hele bispekollegiet for denne benådningshenvendelsen, og dermed avsto han fra en videre aksjon. Bare én av bispene dissenterterte. Jeg måtte nærmest hale ut av dr. Lundby hvem denne ene var. Til slutt kom det; biskop Birkeli . . .

Et samlet bispekollegium ville nok hatt stor betydning for en benådningssavgjørelse mente dr. Lundby.

Gerhardsens regjering resonerte vel som så at når kirkens menn ikke finner en søknad om benådning på sin plass står vi på «kirkens grunn», og har en moralsk aksept for fullbyrdelse.

Helge N. Wiig

«FOLK og Land»s redaksjon ønsker sine lesere en riktig

God Jul og Godt Nytt År!

Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie Kontor-

tid: Mandag kl. 17-20, tirsdag kl. 11-14, onsdag kl. 17-20.

Postadresse: POSTBOKS 924 SENTRUM, 0104 OSLO 1.

Kontoradresse: ENERHAUGSPLASSEN 4, OSLO. TLF.: (02) 19 06 71.

«FOLK og LAND» - Postboks 924 Sentrum, 0104 Oslo 1.